A°. 1847. N°. 277.

Opregte Woensdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 24 November.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van den Zondag, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

BERLIJN, 20 November.

HH. MM. de Koning en de Koningin zijn heden naar Dresden vertrokken, ter bijwoning van de zilveren bruiloft van Z. K. H. den Prins *Johan* van Saksen.

FRANKFORT, 20 November.

Naar luid van berigten uit Athene van 30 October, zou in het grieksche kabinet, tusschen den minister van binnenlandsche zaken en den president van het ministerie, eene woordenwisseling hebben plaats gehad, die tot het volgende ergerlijke tooneel aanleiding had gegeven. De minister van binnenlandsche zaken, *Rigas Palamides*, had namelijk voorgesteld, om aan de Porte de verlangde voldoening te geven. Hiertegen verzette zich de eerste minister *Kitzos Tzavellas* in zeer scherpe bewoordingen, waarop *Rigas Palamides* met een vloed van schimpredenen antwoordde. Daarop verloor *Tzavellas* zijn geduld zoo ver, dat hij *Rigas* naar het hoofd sloeg; deze nam alstoen zijn stoel op, wierp denzelven naar den president, welken hij echter miste, en trof den minister van buitenlandsche zaken. De overige ministers hadden zich onmiddelijk verwijderd. — Men sprak van een nieuw kabinet, onder het voorzitterschap van *Metaxas*.

Latere berigten uit Athene, van 5 November, melden, dat de russische regering aan het grieksche kabinet heeft te kennen gegeven, dat zij geen gevolg konde geven aan deszelfs verzoek om in het grieksche-turksche geschil tusschenbeiden te komen. Tevens heeft zij haren gezant te Konstantinopel gelast, om den griekschen handel in Turkije zoo veel mogelijk hulp te verleenen. Ten gevolge van dien, varen de grieksche schepen, bestemd voor de kustvaart in Turkije, thans allen onder russische vlag. Deze beslissing van de russische regering heeft een zeer ongunstigen indruk te Athene teweeg gebragt, dewijl men vreest, dat de herstelling van de goede verstandhouding met het turksche kabinet thans nog langen tijd zal uitblijven, daar van weerskanten alle middelen worden aangewend, om de bestaande verbittering nog te vergrooten. Te Janina verzamelt de bekende *Grivas*, niet alleen onder het oog, maar zelfs met behulp van de turksche regering, op nieuw een leger, waartoe hem geld door de Porte wordt verstrekt. Van hare zijde is daarentegen de grieksche regering begonnen met de voortvlugtige Arnauten onder hare bescherming te nemen.

De grieksche regering laat, sedert geruimen tijd, op het eiland Euboea vele krijgskundige versterkingen opwerpen, dewijl ter harer kennis is gekomen, dat de aanhangers van *Griziotis*, die zich nog met hem op het eiland Chios bevinden, ijverig bezig zijn, om al de heethoofden en opstandelingen, zoowel uit de noordelijke districten van Griekenland, als uit Turkije, tot eene bende te vereenigen, ten einde op nieuw zijne vroegere strooptogten te herhalen.

— De berigten uit Napels, alhier ontvangen, gaan tot 9 November. De Koning heeft vijf nieuwe leden voor den Staatsraad benoemd: den markies *di Cerda*, uit Palermo, den baron *Buonanno*, uit Aquila, den heer *Capomazza*, en de advokaten *Francesco Gamboa* en *Rocco Beneventano*, uit Napels. Al deze lieden genieten de algemeene achting, en hunne benoeming is met de levendigste vreugde vernomen. Dienvolgens verwacht men thans eene meerdere werkzaamheid naar buiten van dezen Raad. — De geruchten, omtrent de veranderingen in het napelsche kabinet, zijn voorbarig geweest; althans men hoort daar niets meer van. — De buitengewoon luisterrijke ontvangst, die den russischen gezant te Napels, den graaf *Chreptowitsch*, ten deel gevallen is, in verband beschouwd met het herhaalde heen en weer reizen van russische diplomaten naar Napels, wordt algemeen aangemerkt als het bewijs, dat het russische kabinet zich in de italiaansche zaken niet geheel onzijdig zal houden. Het verschijnen van lord *Minto* als engelsch gezant bij het napelsche hof beschouwt men daarom als zeer belangrijk.

Het officiële dagblad van Modena behelst eene uitgebreide verklaring over het bezetten van Fivizzano. Hetzelve stelt op den voorgrond, dat het gezag van den Groothertog van Toscane te dier plaatse daadwerkelijk reeds had opgehouden; — dat dientengevolge aldaar eene zekere regeringloosheid heerschte, — en dat de Hertog van Modena alzoo, ten einde zijne onderdanen daaraan niet ten prooi te laten, zich heeft genoodzaakt gezien van dat district bezit te nemen. Als bewijzen voor die regeringloosheid worden de oproerige bewegingen opgegeven, die daar ter plaatse zijn uitgebroken, en die door de modenesche troepen dan ook spoedig zijn onderdrukt.

FRANKFORT, 21 November.

De berigten uit Zwitserland tot en met den 19den melden, dat de Waadlanders, welke de eerste linien voor Freiburg hebben vermeesterd, daarbij 14 à 15 dooden en omtrent 50 gekwetsten hebben verloren. — In genoemde stad zijn scherpe maatregelen verordend, zoo wel om de krijgstucht onder de Bondstroepen in stand te houden, als om elke oproerige beweging van de zijde der inwoners te onderdrukken. Eenige lieden, tot den landstorm behoorende, welke, na het verdrag, op de troepen hadden gevuurd en eenige hunner hadden gewond, zouden den 17den worden doodgeschoten.

Den 17den is in Glarus de allarm-klok geluid, op de tijding, dat de Schwytzer-troepen naar dat kanton in aantogt waren. Deze togt is werkelijk ondernomen, doch gestaakt, daar het bleek, dat die van Glarus op hunne hoede waren. Sedert hebben die van Schwytz de brug over de Sihl, bij Hütten, verbrand.

In Bern was men niet vreemd van het denkbeeld, dat het bedrijf van den franschen gezant *Bois-le-Comte* welligt zoude strekken, om de Lucerners aan te moedigen, om een aanval aftewachten en den strijd te wagen. Den 18den moest de Groote-raad daarover beraadslagen. In Bazel werd verhaald, dat men, zoo het te nemen besluit niet voldoende mogt zijn, den 19den de krijgsbeweging zoude voortzetten. — Den 17den is een parlementair van Lucern, door den overste *Ellger* afgezonden en voor den kollonel *Ziegler* en den generaal *Dufour* bestemd, bij Menzikon aangekomen. Het doel dezer zending was nog niet vredelievend, en strekte, om op een zeer hoogen toon de vrijlating te vorderen van een gijzelaar, dien de overste *Ziegler* had laten wegvoeren.

— De Keurvorst van Hessen, welke in 1831 de regering van Keur-Hessen aan zijnen zoon heeft opgedragen, is den 20sten overleden.

VAN DEN RIJN, 22 November.

De aanhangers van de partij van het afzonderlijke verbond in Zwitserland beklagen zich hoogelijk over verraad van de zijde der hoofden van de krijgsmagt van Freiburg, en wel inzonderheid over den kollonel *de Maillardoz*, als welke, op het oogenblik, dat nog beraadslaagd werd over de vraag, of men al of niet tegenstand zoude bieden, het opperbevel heeft nedergelegd, en daarmede den algemeenen staf heeft gedesorganiseerd. — Elders meent men, dat de hoofden der regering van Freiburg van den beginne af aan hebben afgezien van het ontwerp, om een hardnekkigen tegenstand te bieden, en de stad aan de rampen van een bombardement, en welligt aan eene vermeestering bij bestorming, bloot te stellen.

De omzigtigheid van den generaal *Dufour*, die persoonlijk de behoudende partij is toegedaan, wordt zeer geroemd. Aller oogen zijn nu op Lucern gevestigd. Indien de aanvoerders daar ter stede den strijd willen wagen, zal het gros der Bonds-troepen denkelijk de brug van Gisicon, over de Reusz, trachten te vermeesteren, welke van onderscheidene verdedigings-werken is voorzien. In den onmiddelijken omtrek van Lucern zijn de hoogten, door welke de stad bestreken wordt, versterkt, en zullen deze noodwendig met kracht moeten worden verdedigd, om de stad te kunnen behouden.

PARIJS, 21 November.

Het vertrek van den franschen gezant uit Bern naar Bazel is heden het onderwerp aller gesprekken, en geeft aan de dagbladen stof tot vertoogen, hoofdzakelijk over den stand van Frankrijk tegenover Zwitserland en de oostenrijksche en pruissische kabinetten. Over het algemeen is men van gevoelen, dat, van hoe veel belang deze gebeurtenis ook moge worden aangemerkt, de inwendige toestand van Zwitserland daardoor geene de minste verandering heeft ondergaan. Dagelijks hebben langdurige conferentien plaats tusschen den minister *Guizot* en den oostenrijkschen gezant, den graaf *d'Appony*.

Het ministeriële ochtendblad betoogt, dat, na het gebeurde, de heer *Bois- le Comte* zich niet langer in Bern mogt ophouden; — dat hij, vóór de weigering van het vrijgeleide voor den secretaris van legatie, in Bern kon verblijven, zonder dat men daaruit zoude besluiten, dat hij voor de liberalen partij trok; doch dat het tegendeel het geval zou zijn, indien hij gevestigd bleef te midden eener partij, die hem verhinderde, om gemeenschap met de tegenover haar staande te onderhouden; — dat men niet uit het oog moet verliezen, dat voor Frankrijk en het buitenland geen voorzittend zwitsersch kanton, geen wettig erkend zwitsersch Bondgenootschap meer bestaat, maar alleen twee partijen, die in eenen openlijken krijg zijn gewikkeld; alleen twee vijandige legerkampen.

Nopens de verdere krijgsverrigtingen van den generaal *Dufour*, behelzen de laatste berigten uit Zwitserland niets naders. Daarentegen zijn dezelve opgevuld met verslagen van hetgeen te Freiburg heeft plaats gehad na de kapitulatie dier stad. Het schijnt, dat aldaar ernstige ongeregeldheden zijn voorgevallen. De deswegens medegedeelde berigten zijn zeer uiteenloopende en dikwerf geheel tegenstrijdig; terwijl de liberale dagbladen verkondigen, dat, na de overgave en het bezetten der stad, door de troepen van het afzonderlijke verbond en van den freiburgschen landstorm op die van het zwitsersche bondsleger herhaaldelijk uit de huizen is geschoten, deelen de dagbladen der geestelijkheid mede, dat de laatstgenoemde krijgsmagt zich aan hoogst strafbare buitensporigheden heeft schuldig gemaakt; — kerkroof heeft gepleegd; — sommige huizen heeft geplunderd, — en wat des meer zij. Het is alsnog moeijelijk met juistheid optegeven wat aldaar ter stede is voorgevallen. Uithoofde van den geest van verbittering, welke tusschen de partijen in Zwitserland heerscht, is het zeer mogelijk, dat de van beide zijden medegedeelde berigten met de waarheid overeenkomen. Het schijnt inmiddels uit alles wat dienaangaande is medegedeeld, met zekerheid te blijken, dat eenige in de stad achtergeblevene soldaten van den landstorm hebben zamengespannen, om de op afzonderlijke posten gestelde manschappen van het Bonds-leger te vermoorden; — dat zij werkelijk hun voornemen gedeeltelijk hebben ten uitvoer gebragt, en eenige vijandelijke schildwachten des nachts met dolksteken gedood hebben. Dit voorval heeft bij de Bonds-troepen eene onbeschrijfelijke verbittering doen ontstaan, die aanleiding heeft gegeven tot de oproerige tooneelen, waarvan hierboven is gewaagd. De plaatselijke commandant, kolonel *Rilliet Constant*, heeft, naar men verzekert, de stad onmiddelijk in staat van beleg verklaard, de krijgswetten doen afkondigen, en een een 500tal verdachte lieden de stad doen ruimen. Van eene andere zijde wordt medegedeeld, dat een klooster, het seminarium der Jesuiten en het door hen aldaar gevestigde opvoedings-gesticht door de Bonds-troepen zijn geplunderd, gelijk mede de woningen van den kanselier *von der Veit* en een aantal andere gezeten burgers. Of die plunderingen echter als oorzaak of als gevolg van andere gebeurtenissen moeten worden aangemerkt, wordt, in die berigten, in het midden gelaten.

Van eene liberale zijde wordt medegedeeld, dat het te bejammeren is, dat de Landdag het vrijgeleide voor den heer *de Banneville* heeft geweigerd, daar die heer in last had, om de Lucerners te bewegen, het voorbeeld van Freiburg te volgen en aftezien van hun voornemen, om eenen krijg voorttezetten, waarvan de gevolgen niet twijfelachtig kunnen zijn. Tevens moest hij hun de verzekering geven, dat het fransche gouvernement zou zorgen, dat door de liberalen geene inbreuk werd gemaakt op de verdragen van 1815, waarbij de inwendige toestand van Zwitserland is geregeld.

— Te Marseille zijn berigten aangekomen uit Bombay, loopende tot den 15den October. Naar luid derzelve was de bevolking van Lahore steeds rustig, en begonnen de Sicks zich van lieverlede te gewennen aan de tegenwoordigheid der engelsche krijgsmagt door de lande.

In berigten uit China van 28 September wordt medegedeeld, dat de fransche scheepsmagt in dat gewest een belangrijk verlies heeft geleden, daar het fregat *la Gloire*, van 50 stukken geschut, onder bevel van den commandant *Lapierre*, en de korvet *la Victorieuse*, van 20 stukken geschut, gecommandeerd door den kapitein *Rigault de Genouilly*, beiden den 10den Augustus, nagenoeg te gelijkertijd, op de hoogte van de westkust van de Corea, zijn gestrand op eene klip, welke tot dus ver op geene zeekaart is aangeteekend. Van de 600 personen, de gezamenlijke bemanning dier beide vaartuigen uitmakende, zijn gelukkig niet meer dan twee matrozen der *Victorieuse* bij dit ongeval om het leven gekomen.

— Hetgeen is medegedeeld nopens een belangrijk onheil, 't welk zaturdag jl. op den spoorweg naar Orleans heeft plaats gehad, wordt gedeeltelijk bevestigd. Tegen den personen- en goederen-trein, welke des avonds te elf ure uit Parijs was vertrokken, en welke omstreeks half vijf ure des nachts bij Orleans stilstond, om personen uittelaten, is een losse stoomtrekker aangereden, welke van Tours was gezonden. Twee rijtuigen voor personen en één rijtuig voor goederen zijn verbrijzeld. Het aantal der ernstig gekwetste personen bedraagt niet meer dan 14 of 15; maar van deze zijn zes zoo zwaar gewond, dat men voor hun leven vreest. Het blijkt niet, dat reeds werkelijk personen, ten gevolge van dit ongeluk, zijn overleden. De prefect van het departement van de Loire heeft zich dadelijk naar de plaats van het onheil begeven, om onderzoek te doen naar het voorgevallene.

— De gewone berigten uit Madrid van 16 November ontbreken heden.

LONDEN, 21 November.

In de beide Huizen van het Parlement is gisteren de beëdiging van de leden voortgezet, en heeft men zich bij uitsluiting daarmede beziggehouden.

— De betoogen der ministeriële dagbladen, omtrent de noodzakelijkheid eener verandering van de grondslagen der belasting op de inkomsten, welke de strekking zou hebben eensdeels om die belasting meer in onmiddelijke verhouding tot de bezittingen te brengen, anderdeels om derzelver bedrag te verhoogen, maken, gelijk ligt te bevroeden is, algemeen een zeer onaangenamen indruk. Vooral de tegenstanders van het vrije handelsstelsel komen met nadruk op tegen dergelijken maatregel, als welken

zij beschouwen als een middel tot handhaving van het genoemde stelsel, dat zij steeds voordragen als de voorname oorzaak van den toestand van verval en kwijning, waarin schier alle takken van handel en nijverheid, zoo hier te lande, als in de kolonien, thans verkeeren. Zij meenen, dat de handhaving van dat stelsel, vooral indien de bezittingen door nog zwaardere lasten gedrukt worden, 's lands welvaart en magt met geheele vernietiging bedreigt, en in de eerste plaats den ondergang der kolonien ten gevolge zal hebben. Tot staving van dit gevoelen trekken zij partij van de dezer dagen uit de west-indische volksplantingen ontvangene berigten, welke op nieuw opgevuld zijn met klagten over het toenemende verval en met betoogen over de noodzakelijkheid van beschermende regten.

— Den 17den dezer is de geheime raad van Ierland te Dublin vergaderd geweest, om met den lord-luitenant te beraadslagen over maatregelen tot verzekering der rust en veiligheid in dat land. Naar men verneemt, hebben de genomen besluiten de strekking, om aan het gouvernement de voordragt van buitengewone middelen van bedwang aantebevelen. Onder deze middelen zou ook behooren eene wet tot beperking van het bezit van wapenen, — hoedanige wet, gelijk bekend is, ten vorigen jare door de ministers aan het Parlement voorgesteld, maar, ten gevolge van den hevigen tegenstand, dien zij in Ierland ondervond, ingetrokken is. Dat het gouvernement thans op nieuw zoodanige wet zou willen voordragen, acht men hier niet waarschijnlijk. Een der ministeriële bladen verklaart zich reeds stellig daartegen, en meent, dat men veeleer aan de versterking der militaire en der politie-magt in Ierland de voorkeur moet geven.

— Den 11den en 12den October heeft een hevige orkaan groote verwoestingen op het eiland Tabago aangerigt. Naar men meldt, zijn daarbij 510 huizen vernield, 224 zwaar beschadigd, 17 menschen omgekomen, en zes schepen vergaan. De orkaan is ook op andere west-indische eilanden, als Barbados, Bermuda, St. Thomas, enz., waargenomen, doch schijnt daar weinig of geene schade aangerigt te hebben.

BRUSSEL, 22 November.

De Koning heeft de bezending ontvangen, welke, belast is geweest met het overbrengen van het adres van antwoord. Door het lot aangewezen, bestond zij ditmaal grootendeels uit leden, welke tot de clericale oppositie en tot den aanhang der afgetredene ministers behoorden. Daarna is de Koning naar het kasteel der Ardennes vertrokken. Men spreekt nog altijd van eene aanstaande reis van Z. M. naar Londen.

— De berigten nopens de vlasspinnerij en linnenweverij in Vlaanderen luiden zeer treurig. Deze voor den landman zoo gewigtige tak van nijverheid geraakt hoe langer hoe meer in verval, en dreigt geheel te niet te gaan.

— Men meldt stellig, dat de schuldigen aan den moord, ten huize van den heer *Evenepoel*, op het plein St. Gery, welke in der tijd zoo veel ontsteltenis heeft gebaard, niet alleen ontdekt zijn, maar dat een hunner reeds zijn misdadig bedrijf heeft bekend. Men is deze ontdekking verschuldigd aan eenige losse gezegden van een gevangen man in het huis van arrest, tot welken de moordenaars zich vroeger hadden gewend, en waardoor de politie op den weg is gebrag, om hen te Brugge op te sporen. De moord van de drie vrouwen is door twee personen gepleegd, waarvan een te voren in het huis was gekomen, om eene kleine schuld te betalen, en bij welken de tweede zich later heeft gevoegd, als wanneer de vrouwen eerst met een ijzeren baar, waarvan de tweede voorzien was, zijn nedergeslagen; — haar vervolgens de hals is afgesneden, en de misdadigers zich van het kostbaarste, dat zij vinden konden, hebben meester gemaakt.

— De heer *Chedeville*, priester en in der tijd hoogleeraar bij het seminarium te Warmond, in Holland, is in gevorderden leeftijd te Leuven overleden. — Hij was een kweekeling van de voormalige leuvensche universiteit.

'S GRAVENHAGE, 23 November.

Z. M. heeft, bij besluit van 15 dezer, den heer mr. *R. Paling*, op het daartoe door hem gedaan verzoek, eervol ontslagen als griffier bij het kantongeregt te Woerden.

Bij besluit van Z. M. van 20 November zijn benoemd: tot burgemeester te Doetichem *D. Simons;* tot burgemeester en secretaris der gemeente Everdingen, c. a. *A. J. v. Steenbergen;* tot burgemeester en secretaris der gemeente Driebergen, *C. H. Cordes;* tot wethouder te Groningen mr. *J. W. Quintus* lid van den Raad aldaar.

Op hun verzoek is eervol ontslag verleend, aan jhr. mr. *J. W. van Vredenburch*, als burgemeester der gemeenen Rijswijk, en aan *D. Schotsman*, als burgemeester en secretaris der gemeente Bovencarspel.

— Het voetstuk voor het standbeeld van Prins *Willem I*, op het plein alhier, is thans geheel gesteld, en Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken heeft zijne tevredenheid deswegens aan den aannemer, den heer *Galman*, betuigd. De verdere werkzaamheden zullen, onder toezigt van den heer architect *Reijers*, worden voortgezet, en men rekent, dat het metalen standbeeld, 't welk ter hoogte van 4½ el en ter zwaarte van 15,000 n. p. uit één stuk, in de fabriek van de heeren *v. Vlissingen* en *D. van Heel*, te Amsterdam, is gegoten, in het aanstaande voorjaar op dit voetstuk zal kunnen worden geplaatst.

HAARLEM, 22 November.

De met den overland-post uit Batavia ontvangene berigten, van 29 September, behelzen een besluit van Z. Exc. den gouverneur-generaal, van 14 September, waarbij is vastgesteld een reglement op de strafvordering voor de raden van justitie op Java en het hooggeregtshof van Neerl. Indie; mitsgaders voor de residentien op Java en Madura, regtsprekende in zaken van overtreding tegen Europeanen en daarmede gelijkgestelde personen. Dit reglement zal in werking komen den 1sten Maart aanst.

Bij besluit van 22 September, heeft Z. Exc. verklaard, dat art. 16 en 17 van het reglement voor den handel en de haven van Makasser, gearresteerd bij besluit van 27 April 1847, geene andere wijziging in het besluit van den commissaris-generaal van Neerl. Indie van 13 Augustus 1847 te weeg brengen, dan dat goederen, geene voortbrengselen zijnde van den Oosterschen Archipel, van Makasser in de Moluksche-eilanden ingevoerd wordende en goederen in het algemeen uit de Moluksche-eilanden naar Makasser uitgevoerd wordende, zullen onderworpen zijn aan de betaling der inkomende en uitgaande regten, vastgesteld voor goederen, komende van, of bestemd naar eene vreemde haven.

In den namiddag van 26 Augustus is op het suikeretablissement van *A. Saffinger*, te Poerwoladie, in de residentie Madioen, brand ontstaan, ten gevolge waarvan een suikerpakhuis geheel, een ander suikerpakhuis gedeeltelijk, benevens eenige materialen en gereedschappen, zijn in de asch gelegd. Van de zich in die pakhuizen bevindende suiker is eene hoeveelheid van ruim 1,900 pikols grootendeels verkoold; doch er bestond niettemin de hoop, dat daarvan nog een gedeelte zou kunnen verwerkt worden. Dit ongeluk wordt toegeschreven aan onvoorzigtigheid van het werkvolk.

In den nacht van 26 op 27 Augustus, is een der tabaksloodsen, behoorende tot de onderneming van den tabaksfabrikant *C. A. Varkevisser*, te Bengir, in de residentie Rembang, eene prooi der vlammen geworden. Deze loods, hebbende eene lengte van 650 en eene breedte van 100 voeten, bevatte slechts een duizendtal pikols alang-alang; de tabak was weinige dagen te voren afgevoerd.

Op den 12den September, is te Soerabaija brand ontstaan, welke het, ongeacht de spoedig aangebragte bluschingsmiddelen, niet gelukt is meester te worden, dan nadat 10 steenen huizen en 188 bamboezen woningen door het vuur vernield waren. — Deze brand wordt toegeschreven aan onvoorzigtigheid en heeft eene schade veroorzaakt, welke op *f* 24,000 begroot wordt.

Door Z. Exc. den gouverneur-generaal zijn de navolgende beschikkingen genomen:

Bij het civiel departement; benoemd: tot secretaris van den dir.-gen. van financien, *J. H. de Waal;* tot commies op het resid. kantoor te Muntok (Banka), *L. W. D. Monod de Froideville;* tot tweeden commies op het resid. kantoor te Cheribon *W. H. Budach.* — Op verzoek eervol uit 's lands dienst ontslagen: de adj.-ing. voor het stoomwezen in Ned.-Indie, *G. J. Netscher.* Op verzoek eervol uit 's lands dienst ontslagen, onder toekenning van pensioen: de adj.-secret. voor de inl. zaken te Makasser, *J. C. Vetter*, en de gewezen boekhouder bij het depart. der ink. en uitg. regten te Makasser, *A. Steijns.* — Ontheven, onder toekenning van wachtgeld: de ambt. *C. Rodenburg*, van de verdere vervulling der betrekking van ads.-resid. van Aijer Bangies en Ráu (Sumatra's Westkust), en de ambt. *P. Sweryer*, van de verdere vervulling der betrekking van eersten commies op het resid. kantoor te Muntok (Banka).

Bij het militair departement: Bij het wapen der kavallerie bevorderd, tot kol. de luit. kol. *W. Tieman*, comm. van het reg. oost-ind. kavallerie. Benoemd: tot 2de luit. comm. der lijfwacht dragonders van Z. H. den Soesoehoenan van Soerakarta, *D. Nolten*, thans opper-wachtm. bij gemeld corps. — Op verzoek eervol uit Zr. Ms. millit. dienst ontslagen: de 1'ten luit. bij het 4de bat. inf. *F. Bertling.* Op verzoek eervol ontslagen, onder toekenning van pensioen: de ritm. titulair, comm. der lijfwacht drag. van Z. H. den Soesoehoenan van Soerakarta, *J. J. Nolten*, met vergunning om de activ.-uniform van dien rang en dat corps te blijven dragen.

In het laatst uitgekomen nommer der *Geneeskundige Courant* leest men het volgende:

„Onder de steden, in welke de ziekenbussen eene schromelijke uitbreiding hebben erlangd, bekleedt het vorstelijk 's Gravenhage voorzeker eene eerste plaats. Niet minder dan dertien soortgelijke inrigtingen tellen ongeveer veertien duizend deelgenooten, die, behoudens eenige weinige uitzonderingen, een aanmerkelijk gedeelte hunner zuur verdiende penningen afzonderen, om, onder den schijn van te zorgen tegen den kwaden dag, aan de directeuren eene rijke bron van inkomsten, voor luttele werkzaamheden, te verzekeren. — En deze directeuren — doorgaans menschen zonder beschaving, — stellen de wet aan de geneeskunstoefenaren, die hunne diensten tegen een gering honorarium verleenen, en alzoo een stand van zaken bevorderen, welke voornamelijk voor hen zelven onaangenaam, ja dikwerf grievend is.

„Het 's Gravenhaagsche departement der Maatschappij *tot Nut van 't Algemeen*, getroffen door de schandelijke misbruiken, welke er ten nadeele der mindere klasse in dit opzigt bestaan, heeft, eenigen tijd geleden, gemeend de handen aan het werk te moeten slaan, om daaraan, zooveel mogelijk, paal en perk te stellen. Eene commissie, uit drie geneeskunstoefenaren en den voorzitter van dat departement zamengesteld, houdt zich onledig met het beramen van een plan, ter bereiking van het beoogde doel. Men verneemt, dat zij hare taak weldra zal hebben volbragt, en dat zij aan het genoemde departement zal voorstellen het tot stand brengen, onder zijn beheer en toezigt, eener inrigting tot het verleenen van hulp, in geval van ziekte en bij overlijden."

— Men verzekert, dat het zangspel *Willem van Oranje*, van den nog jeugdigen duitschen componist *Carl Eckert*, eerlang te 's Gravenhage zal worden opgevoerd. Dit stuk heeft in het voorledene jaar te Berlijn grooten opgang gemaakt en is door bevoegde kunstregters zeer gunstig beoordeeld. Z. M. de Koning heeft, naar men verzekert, den heer *Eckert* uitgenoodigd, om naar 's Gravenhage te komen en aldaar persoonlijk de opvoering van het door hem gecomponeerde zangspel te leiden en te regelen. De *Amsterdamsche Courant* berigt, dat werkelijk de genoemde toonkunstenaar dezer dagen tot dat einde te 's Hage is aangekomen.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 23 November. Den 22sten dezer zijn in Texel binnengekomen het schip *Triton*, kapt. Rijntjes van Suriname met schade, Bakker van Odessa, Tippett van Falmouth, Schoonhoven, Croese, Nevil en Carter, beide (st.), alle 4 van Londen, Ouwehand en Lieffijn, beide van Hull, Dade van Riga en eene oostenrijksche bark, de naam onbekend, ligt quarantaine, gisteren nog Giezen van Hull en Potjewijd van Dantzig, en uitgezeild Canham naar Londen, de Jong en Koning, beide naar Hull, Simpson naar Seaham, Gesner naar Kopenhagen en Meijer op avontuur, doch zijn de 3 laatsten uit zee teruggekomen; de wind z. tot z. z. w.

Den 18den dezer is op Ameland gestrand het schip *Catharina Maria*, kapt. Reents, van Rostok naar Amst., het volk is gered.

Den 18den dezer is op Schiermonnikoog verongelukt het schip *Vrouw Helena*, kapt. Scholtens, van Noorwegen naar Groningen.

Den 18den dezer is met zware schade in het friesche gat binnengestormd en bij Zoltkamp aan den grond geraakt het schip *Deo Gloria*, kapt. Ufken, van Stettin naar Rotterdam.

Den 17den dezer is op de Banjaard verongelukt, doch het volk gered en te Brouwershaven aangebragt het schip *James*, kapt. Johnston, van Charlown naar Rotterdam.

Den 19den dezer is te Falmouth met schade binnengeloopen het schip *de Snelheid*, kapt. Gorter, van Suriname naar Amsterdam.

Den 3den dezer is in de haven van Syra verongelukt het schip *Posseidon*, kapt. Bradhering, van Amsterdam aldaar aangekomen.

Te Harlingen is aangekomen Mulder van Riga. Te Delfzijl Gust van Bremen en Klein van Hamburg, beide naar Amsterdam. Te Termunterzijl Greven van Noorwegen. Te Batavia de schepen *Barend Willem*, kapt. Riekels van Amsterdam, *Nehalennia*, kapt. Bart, *Aert van Nes*, kapt. Noback, *Christophorus Columbus*, kapt. Welger, *Wassenaar*, kapt. A. Hofstee, *Java Paket*, kapt. Jansen, *Wilhelmina Lucia*, kapt. Carst, *Samarang*, kapt. Steur, *Cornelia*, kapt. Deinum, *Agnetha*, kapt. Dekker, *Ambarawa*, kapt. Karst, *Generaal List*, kapt. Sandman, *Borneo*, kapt. Hansen en *Stad Utrecht*, alle 13 van Samarang, *Johannes Marinus*, kapt. van Delft Cz. van Proboling, *Formosa*, kapt. Reinierse van Onrust, *Batavia*, kapt. Schoewert van Cheribon, *Pauline*, kapt. Post en *Marco Bozzaris*, kapt. de Boer, beide van Panaroekan en *Jeannette*, kapt. Halfweg van Tagal. Te Tagal de schepen *Edouard*, kapt. de Winter en *Padang*, kapt. Zwart; te Samarang de schepen *Prins Frederik der Nederlanden*, kapt. Huidekoper, *Ceres*, kapt. van Rijn van Alkemade, *Dorothea*, kapt. Visser qq., *Oceaan*, kapt. de Boer en *Hendrik Jan*, kapt. Wap; te Sourabaija de schepen *Neerlands Indien*, kapt. Delclisur, *Sara Lydia*, kapt. van der Tak, *Kenau Hasselaar*, kapt. Schuil, *Erfprinses Sophia*, kapt. Hillers, *Sourabaija*, kapt. Swarts, alle 12 van Batavia.

Te Batavia zijn aangekomen de schepen *Alida Willemina*, kapt. Latjes, *Admiraal de Ruiter*, kapt. Wegman, *Sara en Maria*, kapt. Kooy, *Geertruida*, kapt. Berends, *Oceaan*, kapt. de Boer, *Sara Johanna*, kapt. Sweys, *Oud Alblas*, kapt. Kley, *4 Gebroeders*, kapt. Tjebbes, *Koning Willem II*, kapt. Eefting, alle 9 van Amsterdam, *Soerabaija*, kapt. Swarts, *Menado*, kapt. Rijken, *Welteyrede*, kapt. Bangma, *Delmina*, kapt. Jansen, *Generaal Chassé*, kapt. de Winter Jr., *Admiraal van Kinsbergen*, kapt. Glazener, *Hendrika*, kapt. Lourens, *Prinses Marianne*, kapt. Scott, alle 8 van Rotterdam, *Stad Dordrecht*, kapt. van Nassau, van Dordrecht, *Mercurius*, kapt. Veeneman en *Middelburg*, kapt. Roderkerk, beide van Middelburg. Te Sourabaija het schip *Immagonda Sara Clasina*, kapt. Zoetelief, van Amsterdam.

FONDSEN EN BEURSTIJDINGEN.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 23 *November*.

	pct.				gebl.
NEDERL. Werk. Schuld	2½	54	à	¼	54 3/16
„ „ „	3	65½	„	66	65¾
„ „ „ resc.	3	65½	„	¾	65⅝
„ „ „	4	84	„	¼	84⅛
„ Oost. Ind. Leen.	4		„		
„ Am. Synd.	3½		„		
„ Handelmaatsch.	4½	163½	„	164¼	163⅞
„ Holl. Spoorw.			„		
„ Rijn „	4½	92¾	„	93¼	93
„ Aand. Haarl. Meer	4		„		
ENGELAND. Gecons.	3		„		
FRANKRIJK. Inschr. grootb.	3		„		
RUSLAND. Obl. bij *Hope en C.*	5	103¾	„	104¼	104⅛
„ „ „ 1828/29	5	103½	„	104	103¾
„ „ Amst. 1831	5	95¼	„	¾	95⅝
„ leen. 1840	4	85¾	„	86¼	86⅛
„ inschr. *Stieglitz*	4	85¾	„	86¼	86
„ „ grootb.	6		„		
„ Certific.	6		„		
„ Negot. Hamburg	5		„		
POLEN. Aand. 1829 *f* 300:—			„		
„ „ 1835 „ 500:—		140½	„	141½	141
„ Oblig.	4		„		
PORTUGAL. Negot. Londen	3		„		
„ „ „	4	23¼	„	½	23 5/16
„ Binnenl.	5		„		
SPANJE. Negot. Londen 1834	5	14¾	„	15¼	15
„ „ onbep. St.	5	13¾	„	14¾	
„ Coupons		10½	„	11¼	11
„ Neg. Londen 1842	3		„		
„ Binnenl. Schuld	3	24	„	½	24 3/16
OOSTENRIJK. Ween. Bank *Goll*	5	99½	„	100	99¾
„ „ „ „	4		„		
„ Metalieken	5	99¾	„	100¼	100¼
„ „ Neg. Londen	5		„		
„ „	2½	50½	„	51	50¾
NIEUW GRENADA. Negot. Londen	1	19¼	„	¾	19½
VENEZUELA. Negot. Londen	2		„		
MEXICO. Negot. Londen	5		„		
LOUISIANA bij *Hope en C.*	5		„		
Geld op Beleening		4½	„		
dito op Prolongatie		4½	„		

Belgie 4½ 88. Americ. Bank-Actien bij *Hope* 3½. Peru 16.

De markt in binnenl. fondsen was heden iets flaauwer, vooral de Handelm., welke van 164 tot 163¾ gedaald en 163⅞ gebleven zijn. Ook de buitenl. fondsen waren over 't geheel lager, vooral de spaansche 5 pc. Ardoins en de coupons, welke verkoopers vonden, doch ten slotte iets hooger zijn gebleven. Weener fondsen iets williger. Zuid-Americanen prijshoudende.

PARIJS, 21 November. De 3 pc. ult. 76,85, bij *Tortoni*. — ANTWERPEN, 22 November. Ardoins 14½.

WISSELCOURS.

Amsterdam, 23 *November* 1847.

Londen 2 m. *f* 11,97½; id. kort *f* 12,17½, geld. Disconto 5 pc.

MARKTBERIGTEN.

ROTTERDAM, 22 November. *Tarwe:* Zeeuws., Vlaams. en Overm., met meerder kooplust, 50 à 60 cents per mud hooger; goede en puike nieuwe *f* 10 à *f* 10,60; mindere *f* 9 à *f* 9,75; Pools. en roode soorten weinig ter veil en *f* 10 à *f* 15 hooger; 155 p. bonte Pools. *f* 385; 155, 156 p. witb. dito *f* 400, *f* 405; 157 p. Odessa Poolsche *f* 350; 158 p. jarige Mecklenburger *f* 370; 154, 160 p. Cubanca *f* 270, *f* 315; 162 p. n. Wolgast *f* 370; 162 p. dito Hoogl. Kleefs. *f* 385; 158 p. dito Bovenl. Ris *f* 350; 155 p. dito Meur-

sche f 345; 157, 158 p. dito Bovenl. f 340, f 345; 156 p. dito f 335, f 340. — *Rogge:* nieuwe soorten weinig aangevoerd en f 5 à f 10 hooger; vreemde prijshoudend; Overm., Zeeuws. en Vlaams. f 6,90 à f 7,75; 148, 151 p. n. Overijss f 208, f 210, f 220, f 225; 140 p. Archangel f 205; 141 p. dito f 200, f 201, f 202; 140 p. Petersb. f 200; 140 p. Arch., te Delfshaven, f 204. Voorts te Schiedam: 140 p. Arch. f 205; 142 p. Petersb. f 203, f 205; 140 p. Cours. f 230. — *Gerst* met meerder handel; Zeeuws., Vlaams. en Overm. winter f 5 à f 5,60; dito zomer f 5 à f 5,50; 120 p. Old. winter f 165; 134 p. Wismar f 220, alhier; 120 p. n. Vries. winter f 170; 122, 125 p. dito f 168, f 175; 128 p. dito dito zomer f 170, te Delfshaven, en 121 p. dito Old. winter f 172, te Schiedam. — *Hayer:* Zeeuws. en Inl. korte f 3,20 à f 4,30; dito lange f 2,30 à f 3,60; 95 p. zwarte voeder f 120. — *Boekweit* f 5 hooger; op 140 p.: n. N.-Brab. f 230, f 238, f 240; Groot-Brab. f 235, f 236, f 238, f 240. — *Erwten:* Zeeuws. graauwe f 9 à f 12; dito groene f 9 à f 12; dito witte f 9,50 à f 10,50. — *Boonen:* Zeeuws. en Walch. witte f 9,50 à f 11,50; dito bruine f 7 à 11; dito paardenboonen prijshoudend, f 5 à f 6,20. — *Koolzaad* hooger; Zeeuwsch en Overm. 59, 61½ £; Flakkeesch 57½ £; Polder 57 £.

AMSTERDAM, 23 November. Ter vervulling der bestaande vacature van eene predikantsplaats, bij de hervormde gemeente dezer stad, is gisteren door heeren predikanten en ouderlingen de volgende nominatie uitgebragt:

Zestal: ds. *E. B. Swalue*, theol. doct. en pred. te Goes; ds. *W. R. Veder*, theol. doct. en pred. te Dordrecht; ds. *J. J. Prins*, theol. doct. en pred. te Rotterdam; ds. *D. Pijzel*, pred. te Dordrecht; ds. *A. C. de Meijier*, theol. doct. en pred. te Arnhem; ds. *J. Tichler*, theol. doct. en pred. te Leyden.

Drietal: ds. *E. B. Swalue*, theol. doct. en pred. te Goes; ds. *W. R. Veder*, theol. doct. en pred. te Dordrecht; ds. *J. Tichler*, theol. doct. en pred. te Leyden.

SASSENHEIM, 22 November 1847. Heden heeft de kerkeraad dezer gemeente, ter voorziening in de vacature, ontstaan door het vertrek van ds. *C. Boon* naar Medemblik, geformeerd het volgende twaalftal van Predikanten: *B. Nachenius*, te Heinenoord; *H. H. Sluiter*, te Terwolde; *P. van Bonga*, te Voorhout; *A. Boon*, th. dr. te Ochten; *E. A. Brunner*, te Oudewetering; *J. Budding*, te St. Oedenrode; *V. F. J. Boonacker*, te Leersum; *J. Wesseling*, te Noordwijkerhout; *J. C. Sepp*, te Beusichem; *J. S. van Staveren*, te Oostwoud; *B. Gewin*, te Oosterland; *P. A. van der Laan*, te Kastrikum. Op het zestal werden gebragt: *Nachenius*, *Sluiter*, *van Bonga*, *Boon*, *Brunner* en *Boonacker*. Het drietal bestond uit *Nachenius*, *Sluiter* en *van Bonga*, van welke beroepen werd *Benjamin Nachenius*.

*** Getrouwd:
MEPPEL, M. MEURSINGE
17 November 1847. en
Eenige kennisgeving. L. KIERS.

*** Getrouwd te HEEMSTEDE, den 18den November 1847:

J. VAN DEN BERG
en
M. VAN SCHAGEN.

De *Kleerenbleekers-Affaire*, dewelke tot heden door de Wed. *Gijsbertus van den Berg* is gedreven, zal van heden af door de Wed. GIJSBERTUS VAN DEN BERG en ZOON gecontinueerd worden.
De Wed. GIJSBERTUS VAN DEN BERG & ZOON.

*** Getrouwd:
MEDEMBLIK, S. BRAAFF
21 November 1847. en
M. A. PIJL.

*** Getrouwd:
P. J. BAGGERMAN,
van *Oud-Beijerland*, en
S. N. STAM.
NIEUW-LEKKERLAND, 19 November 1847.
Algemeene kennisgeving.

*** Voorspoedig bevallen van eenen welgeschapen ZOON, *S. A. VAN BAAK*, geliefde Echtgenoot van (TOEBAN) *Singahan*, D. VREEDE.
27 Augustus 1847.

*** SAMARANG, 29 Augustus 1847. Bevallen van eene DOCHTER, *P. A. BEKKING*, geliefde Echtgenoote van Mr. JAN VOÛTE.

*** Heden beviel van eenen welgeschapen ZOON, *C. M. RIETVELD*, hartelijk geliefde Echtgenoote van
WEST-TERSCHELLING, N. A. VAN ES,
18 November 1847. Luit. ter Zee 1e Klasse.
Eenige kennisgeving.

*** ZUTPHEN, 19 November 1847. Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER, *M. J. DES RUELLES*, geliefde Echtgenoot van
Eenige kennisgeving. J. C. MÜLLER.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van een' ZOON, Vrouwe *C. M. J. BOOL*, geboren *PASTEUR*.
BREDA, den 19den November 1847.

*** Heden verloste zeer voorspoedig van eene DOCHTER, *ANNA GEERTRUIJ DROST*, geliefde Echtgenoote van E. WARNSINCK.
AMSTERDAM, 19 November 1847.

*** Heden verloste zeer voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON, *J. H. S. DE RIEMER*, geliefde Echtgenoote van C. WIJNKAMP.
HILLEGOMMERBEEK, 19 November 1847.

*** Heden beviel voorspoedig van een' welgeschapen ZOON, *JOHANNA JACOBA ELISABETH DE BOSSON*, geliefde Echtgenoote van C. F. A. NABER.
DEVENTER, 20 November 1847.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER, *A. C. CANTERS*, geb. *KLEIJ*.
DELFT, 20 November 1847.

*** Heden beviel van een' welgeschapen ZOON, Vrouwe *A. G. F. MERENS*, geliefde Echtgenoot van
MONNICKENDAM, Ns. COSTERUS.
20 November 1847.

*** Mijne beminde Vrouw, *M. B. BAKKER*, beviel heden voorspoedig van een' welgeschapen ZOON.
EDAM, J. VAN HOLK Cz.
21 November 1847.

*** Heden beviel mijne geliefde Echtgenoote, *J. B. C. VAN DEN BOSCH*, voorspoedig van een' ZOON.
A. E. ROEST VAN LIMBURG.
KATWIJK A/D RIJN, den 21sten November 1847.

*** Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER, *J. P. VAN DER WISSEL*, Echtgenoote van
HAARLEM, J. V. GEUNS.
22 November 1847.

*** Mijne geliefde Echtgenoot *A. JÜRLING*, is dezen nacht voorspoedig bevallen van eene DOCHTER.
AMSTERDAM, J. G. JÜRLING.
23 November 1847. Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, in den ouderdom van 92 jaren, Mevrouw de Weduwe JOHANNA MARIA VAN BEL, geboren BAERT.
VLISSINGEN, den 29sten October 1847.
Geschiedende deze kennisgeving zoo veel later uithoofde van buitenlandsche Betrekkingen.

*** Heden overleed tot onze bittere droefheid, onze waarde Vader en Behuwd-Vader, GERRIT VAN PIEKEREN, in den ouderdom van 54 jaren.
UTRECHT, *Uit aller Naam*,
15 November 1847. H. J. JANSSEN.
Eenige kennisgeving buiten de Stad, verzoeke van Brieven van rouwbeklag verschoond te blijven.

*** Op den 16den November 1847 is te DELFT, in den ouderdom van 71 jaren en 7 maanden, overleden, Vrouwe ANNA PETRONELLA ONDERDEWEYNGAART, Weduwe van den Wel-Ed. Geb. Heer *Gerard van Royen*. Eenige kennisgeving.

*** Op den 17den November 1847 overleed te GRONINGEN, in den ouderdom van 58 jaren, de Hoog Wel-Geboren Vrouwe HERMANNA LOUISA CHRISTINA DE SANDRA VELDTMAN, Vrouwe van *Slochteren*, *Colham*, *Foxham en half Schildwolda*, geliefde Echtgenoot van Jonkheer W. HORA SICCAMA VAN SLOCHTEREN, enz. enz.

*** Aan ons huisselijk geluk werd door den Alwijzen Bestuurder van ons lot een zware slag toegebragt, door het afsterven van het jongste der beide panden, waarmede het Hem behaagde onzen levensweg te vervrolijken. Ons eenigst Dochtertje CATHARINA ARNOLDA CAROLINA, bereikte den hoopvollen leeftijd van ruim 9 jaren, en laat aan ons en haren Broeder de ruimste stof tot weemoedige dankbaarheid voor haar bezit. Van Hem, die haar ons aanvertrouwde, wachten wij alleen kracht en hulp, om nu het gemis van het lieve blijmoedige Kind te dragen. C. JONGSMA.
DEINUM, N. P. JONGSMA,
18 November 1847. VAN DIEPENBRUGGE.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed alhier, tot onze allergrievendste droefheid, zeer onverwacht, in den ouderdom van ruim 81 jaren, onze hartelijk geliefde Moeder en Behuwd-Moeder, Vrouwe HELENA JOHANNA CATHARINA DEN HARTOG, Weduwe den Wel-Edelen Zeer-Geleerden Heer *Johannes Arnoldus van Doeveren*, in leven Med. Doctor te Gorinchem. *Uit aller Naam*,
'S GRAVENHAGE, G. J. VAN DOEVEREN.
den 18den November 1847.

*** Heden overleed, zeer onverwacht, ons jongste Kindje, PETRONELLA MARIA HERMINA, omtrent tien maanden oud.
LEERSUM, V. F. J. BOONACKER, Predikant.
19 November 1847. M. C. BOONACKER,
BERNS.
Deze diene ook als bijzondere kennisgeving aan Bloedverwanten en Vrienden.

*** Het behaagde den Almagtige, heden onze Lieveling ANNA, in den ouderdom van 15 maanden, tot zich te nemen; zwaar treft ons dit verlies, zijnde het vijfde pand onzer liefde, dat van ons wordt terug geëischt, maar hope Gode te zwijgen en in zijnen wil te berusten.
MONNICKENDAM, A. HOEVE.
19 November 1847. B. HOEVE,
Geb. BAKKER.

*** Heden overleed onze hartelijk geliefde Moeder en Buhuwd-Moeder, Vrouwe GERARDA SUSANNA MARIA VAN KETWICH, Weduwe Ds. *A. van Vloten*, in den ouderdom van 58 jaren.
ALKMAAR, *Uit aller Naam*,
19 November 1847. G. C. R. VAN VLOTEN.

*** Heden overleed onze geliefde Behuwd-Zuster en Tante, MARIA ELISABETH HOELEN, in den ouderdom van bijna 78 jaren, diep betreurd door hare Betrekkingen. L. FORNARA.
LEYDEN, M. J. HOELEN.
19 November 1847. *Mede uit Naam der overige Familie.*
Verzoeke deze als bijzondere kennisgeving aantenemen.

*** Heden overleed, tot bittere droefheid van hare nagelatene Betrekkingen, in den ouderdom van 58 jaren, Vrouwe M. P. O. DE HAAS, Wed. *H. Rogge*.
Mede namens mijne Broeders en Zusters,
J. H. F. ROGGE.
GENDRINGEN, 20 November 1847.

*** Heden overleed, aan eene kortstondige, doch hevige ziekte, na voorzien te zijn van de laatste Heilige Sacramenten, mijne zeer geliefde Echtgenoote J. C. HABRAKEN, met welke ik ruim negen jaren in de gelukkigste Echtverbindtenis mogt vereenigd zijn, mij nalatende twee Kinderen, te jong om hun verlies te kunnen beseffen.
UTRECHT, Dr. KERST.
20 November 1847. Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed, op het onverwachtst, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote ANNA CRANS, in den ouderdom van ruim 61 jaren. JAN SCHOUTEN.
DORDRECHT, den 21sten November 1847.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed onze hartelijk geliefde Moeder ELIZABETH DER KINDEREN, Weduwe den Heer J. DÖLLEMAN, in den ouderdom van 78 jaren, diep betreurd door hare Kinderen en Behuwd-Kinderen.
HEEMSTEDE, W. A. DÖLLEMAN.
den 21sten November 1847. *Uit aller Naam.*

*** Bij Acte op den 17den November 1847, gepasseerd voor den Edel-Achtbaren Heer, Mr. J. N. J. HEERKENS, Kanton-Regter in het Kanton Zwolle, is aan den Heer J. DE LIGT, zonder beroep en wonende aldaar, Handligting verleend ten behoeve van zijnen Zoon, N. C. DE LIGT, en wel tot het drijven van Handel in *Tabak*, *Snuif* en *Sigaren*, zoo mede in *Koffij*, *Thee* en *Kruideniers-Waren*; alles in gevolge bepaalde bij Art. 480, in verband met Art. 484, van het Burgerlijk Wetboek.

*** N. P. VAN ES, Fr.-Nederd. Onderwijzer te Delft, verlangt met primo Januarij e. k. een ONDERMEESTER van den 3den rang, niet onervaren in het Fransch en den Zang, tegen een Salaris van f 60 à f 80, vrije Kost, Inwoning enz. Adres met *franco* Brieven, doch liefst in *persoon*, bij genoemden Onderwijzer.

*** In de openbare School te *Sprang*, 9de Schooldistrict van Noord-Braband, verlangt men eenen ONDERMEESTER van eenigen rang, in het Klassikaal-Onderwijs ervaren. De belooning zal aan de bekwaamheid geëvenredigd zijn, en minstens, behalve Kost, Inwoning enz., f 25 bedragen. Belanghebbenden gelieven zich, in *persoon* of met *vrachtvrije* Brieven, aantemelden bij den Onderwijzer C. A. BAKKER.

*** Wordt zoo spoedig mogelijk in eene *Apotheek*, bij eene Weduwe, een PROVISOR verlangd. *Franco* adres, onder Lett. IJ. Z., bij de Boekhandelaren F. KLEEUWENS EN ZOON, te Goes.

*** Men verlangt bij een Onderwijzer ten Platten Lande gelegenheid tot plaatsing van een JONG MENSCH, beleider der R. C. Godsdienst, ten einde zich in het vak van onderwijs te bekwamen, tegen schadeloosstelling van Kost, Inwoning enz. Adres Brieven *franco*, bij den Boekhandelaar RAADGEEP, te Doetinchem, onder de Letters V. D. Z., met opgave van het bedrag enz.

*** Eene fatsoenlijke JUFVROUW, ruim drie en twintig jaren oud, van de Protestantsche Godsdienst, zag zich gaarne zoodra mogelijk geplaatst, onverschillig in welk oord van ons Vaderland, hetzij tot adsistentie in eene Huishouding en om tevens de zorg voor Kinderen op zich te nemen, hetzij tot Gezelschap eener Dame, of tot hulp in eene fatsoenlijke Affaire. Zij vleit zich van het een en ander goede informatiën te kunnen produceren; terwijl op groot Salaris geene aanspraak gemaakt zal worden. Iemand hierop reflecterende, vervoege zich met *franco* Brieven, onder de Letter B., bij den Boekhandelaar J. NOORDENDORP, te Amsterdam.

*** Eene Jufvrouw van fatsoenlijke geboorte, beschaafden toon en opvoeding, tusschen de 20 en 30 jaren oud, de Protestantsche Godsdienst belijdende, niet onervaren in de Fransche en Duitsche Talen, van een stil gedrag, opgeruimd en zacht humeur, zag zich gaarne geplaatst als DAME VAN GEZELSCHAP, of wel belast met de waarneming van eene stille en deftige Huishouding, bij voorkeur uitlandig. Op de hoegrootheid van het Salaris zal minder dan op eene voorkomende en minzame behandeling gelet worden. Brieven *franco* aan den Boekhandelaar J. M. VAN 'T HAAFF, te 's Hage, onder Letter R.

*** *Madame D. C. E. HOEN, née RAUKOPF, Institutrice à Hattem, demande, au plustôt possible, une SECONDANTE de la religion protestante, qui soit à même de lui assister dans l'instruction. s'Adresser par lettres affranchies.*

*** *Burgemeester en Wethouders der Stad* HAARLEM zullen op Vrijdag den 26sten November 1847, des namiddags ten 2 uur, ten Raadhuize van genoemde Stad, in het openbaar Verhuren:

1°. Een stuk WEILAND gelegen in het Park, achter het Paviljoen *Welgelegen* in den Haarlemmerhout;
2°. Een DITO stuk in den Veenpolder aan de Leydsche Vaart onder de Gemeente Heemstede,

Beide voor den tijd van vijf jaren, ingaande 1°. Januarij 1848, waarvan de condities ter inzage van belanghebbenden ter Stedelijke Secretarie voorliggen op alle Werkdagen van des morgens 10 tot des namiddags ten 2 uur.

*** AANBESTEDING.

Op Dingsdag den 21sten December 1847, des voormiddags ten 10 ure, zal op de Hofstede *den Grooten Bloemheuvel*, te Maarsbergen, in de Provincie Utrecht, publiek worden aanbesteed: Het leggen van eenen KLINKER-STRAATWEG, beginnende aan den grooten Weg in de Gemeente Leersum, en strekkende, over en langs het Station van den Rijn-Spoorweg te Maarsbergen, tot aan den Rijksweg te Woudenberg. Het Bestek zal, behalve ter plaatse van de Besteding, in tijds ter lezing liggen, in *de Roode Leeuw*, te Amerongen; in *de Zwaan*, te Amersfoort; in *den Nieuwen Bak*, te Utrecht; in *het Zwijnshoofd*, te Arnhem en in *de Hooiwagen*, te Gorinchem, en elders. Den 13den, 14den en 15den December zal aanwijzing *in loco* geschieden, waartoe men zich behoort aantemelden op de Hofstede *den Bloemheuvel*, voornoemd. De gegadigden worden uitgenoodigd de Biljetten van inschrijving, met opgave der Borgen, uiterlijk vier dagen vóór de besteding, *franco* intezenden aan den Notaris J. W. A. IMMINK, te Amerongen.

*** De ondergeteekende, tot eenen regel aangenomen hebbende, zijne Schulden in Nederland *contant* te betalen, stelt zich *niet* aansprakelijk voor op zijnen naam verleend crediet, *aan wie dan ook*.
Batavia, den 28sten Augustus 1847.
G. J. C. VAN ZIJLL DE JONG.

***** PAPIER VAN ALBESPEYRE,** onderhoud zonder reuk of pijn te veroorzaken de *Fontenellen*, zijnde gedurende 25 jaren door de geneeskundige School te Parijs voorgeschreven; *Blaartrekkende Pleisters* om zich binnen eenige uren een Fitsel te maken; *Taf* om de Fontenellen te ververschen; *zuinigheids Compressen*, die de voorkeur boven *linnen* verdienen; verbeterde *arm-* en *beenbanden* van gom-elastiek en plated.

Men adressere zich bij de Heeren Depôthouders van het Papier van Albespeyres: Alkmaar, *J. A. Peeters*; Amersfoort, *C. B. Kok*; Amsterdam, *H. K. Smit*; Arnhem, *F. Romeyn Fz.*; Bergen op Zoom, *C. M. Smeltzer*; Breda, *van den Goorberg*; 's Bosch, *J. Straatman*; Deventer, *L. G. Smeenk*; Dordrecht, *van Wageningen*; Gorcum, *P. J. B. Schultze*; Gouda, *H. A. C. L. van Bueren*; Groningen, *P. H. N. van Wermeskerken*; Haarlem, *D. Klinkert*; 's Hage, *J. Mouton en Zonen*; Leyden, *O. A. van Tricht*; Maastricht, *G. Grossier*; Middelburg, *Blaecke de Ligny*; Nijmegen, *J. H. Coenen*; Tholen, de Wed. *van Ryssel en Zoon*; Tiel, *J. M. van Olst*; Tilburg, *H. Martens*; Utrecht, *A. P. Milius*; Vlaardingen, *J. J. Haverdroese*; Zierikzee, *J. H. Ochtmans Johsz.*; Zutphen, *D. J. Muntendam*.

*** Op het groote Buiten van den Wel-Ed. Heer J. P. VAN ROSSEN, groote Kweekerij *Berghuis*, bij Naarden, presenteert men te KOOP, voor eenen kleinen prijs: EIKEN HEESTERS, 6 à 7 El lang en van gematigde dikte, en minder soort, tot ½ El toe, per honderd. BEUKEN DITO en DITO ZAAIBEUK per duizend, 1 El en minder, voor kleinen prijs. IEPEN HEESTERS, van 5 El en mindere soorten. LINDEN DITO en DITO FIJNE SPARREN, 3 El en minder soort, voor kleinen prijs. ENGELSCH GEWAS of BLOEMHOUT, in honderd soorten. FRUITBOOMEN van alle soorten. Adres: D. WATTES, Boomkweeker, *Berghuis*, bij Naarden.

*** Door bijzondere omstandigheden wordt TE KOOP aangeboden: Eene KRUIDENIERS- en GRUTTERS-AFFAIRE, gelegen in het middelste gedeelte der Stad Haarlem. Deze Affaire, sedert onheugelijke jaren tot heden toe met goed succes uitgeoefend, is nog voor vele uitbreiding vatbaar. Reflecterenden adresseren zich met *franco* Brieven, onder de Letters V. W., bij de Boekhandelaars J. B. VAN LOGHEM & ZOON, te Haarlem.

*** UIT DE HAND TE KOOP OF TE HUUR: Eene wel ter nering staande ROGGE- en WITTEBROOD-BAKKERIJ, staande in eene der Noord-Hollandsche Steden. Voorts nog TE KOOP: Eene even gelijke BROOD-BAKKERIJ, staande in het beste gedeelte van een volkrijk Dorp, mede in Noord-Holland. Omtrent beide kunnen informatien met *franco* Brieven of in *persoon* worden verkregen, ten Kantore van den Notaris C. H. ZOUTMAAT BRUGMAN, te Edam.

***** UIT DE HAND TE KOOP:**
Ongeveer duizend Mudden beste HAARD-ASCH, liggende te Sliedrecht. Brieven *franco*, aan G. VOORVOORN, aldaar.

***** OPENBARE VERKOOP,**
ten overstaan van B. FARNET, op Donderdag den 25sten November 1847, des morgens ten 10 ure precies, op het terrein van het nieuw gebouwde Huis van Arrest en Justitie, bij de Leidsche Poort, te Amsterdam, van ruim 2000 stuks Stijger- en andere DEELEN, eene groote partij JUFFERS, blijde in differente lengten en dikten; 5 à 600 KORTELINGEN, eene partij BRANDHOUT, 4 à 5000 nieuwe roode en blaauwe Rijnsche PANNEN, eene partij gebakken aan de Rookleidingen, differente LADDERS, en hetgeen verder ter verkoop zal worden aangeboden en ter plaatse voormeld is liggende, alwaar alle de goederen daags te voren, van des morgens 10 tot des namiddags 2 ure, alsmede bij den verkoop, voor ieder zijn te zien.

*** PUBLIEKE VERKOOPING op de Hofstede *Hageveld*, onder Velsen, op Zaturdag 27 November 1847, des morgens 10 ure, van eene groote partij AFBRAAK, als Kozijnen, Balken, Deelen, Kaphout, en eenige duizenden Dakpannen, Straat- en Metselsteenen; zijnde aldaar UIT DE HAND TE KOOP, eene groote partij ESSCHEN PLANTSOEN, en ruim 200 stuks mooije verplantbare IEPEN, ESSCHEN en SPARREN BOOMEN.

*** HOUTVERKOOPING op de Hofstede *Wassergeest*, onder Lisse, op Donderdag den negenden December 1847, des voormiddags ten tien ure, van eene groote partij zwaar ELZEN-, ESSCHEN-, EIKEN- en BERKEN-HAKHOUT en van drooge TAKKEBOSSEN; zeer gemakkelijk zoo te water als te land vervoerbaar.

*** De Notaris Mr. O. BLOMHERT, te Z.-Boemel, zal in *het Stads-Koffijhuis* aldaar, des avonds ten 6 ure, op Donderdagen den 25sten November 1847, tot eene inzetting en den 2den December daaropvolgende, tot den finalen slag, verkoopen:

Een zeer logeabel HUIS en ERF, met KOETSHUIS, PAKHUIS en TUIN, staande en gelegen op den hoek van de Tolstraat en Molenwal, te Z.-Boemel, Kadastraal bekend in Sectie A., Nos. 96, 97 en 98, groot 7 Roeden, 92 Ellen. Het Huis, hetwelk twee ingangen aan de Straat heeft, bevat 10 meest allen behangen Kamers, waarvan er 2 een heerlijk uitzigt hebben op de Rivier en het Veer op Tuil; voorts 2 Keukens, Kelder, Pomp, Regenbak en verdere Gemakken; terwijl de Tuin met exquise Vruchtboomen is bezet.

Het voormelde kan dadelijk worden aanvaard en is inmiddels *uit de Hand te Koop*, en te bevragen bij boveng. Notaris.

*** Bij den Boekhandelaar G. W. TIELKEMEIJER, te Amsterdam, en verder alom te bekomen:
EUTROPIA, HANDBOEK VOOR HET SCHOONE GESLACHT. 1ste Deel, over het Breiwerk, Haken en Stoppen, met 9 geheel nieuw bewerkte platen. *f* 3,00.
2de Deel, over het Knoopen, Vlechten, wit- en gekleurd Borduurwerk, bewerken van Bloemen, enz., met 12 gekleurde Platen. . . . . . . *f* 3,80.

DE NEDERLANDSCHE BREISTER. Verzameling van Breiwerken, bevattende de Modellen van Kant, Neige, Pantoffels, Beurzen, Bouffantes, Kindermutsjes, Randen, Franje, Rokken, Dekens, enz. 2 Stukjes, elk Stukje . . . . *f* 1,25.

TOILET-BOEKJE voor Dames, ten gebruike bij de Werktafel en het Borduurraam, in rood Linnen en Verguld op Snede. . . . . . . *f* 1,80.

*** Door den Boekhandelaar S. E. VAN NOOTEN, te *Schoonhoven*, is op heden uitgegeven en verzonden:

I. NEDERLANDSCHE
VOLKS-ALMANAK,
voor 1848; — 208 bladz. druks, met 4 platen, à 75 Cents, en in geslagen linnen band, verguld op snede, à *f* 1,50.

I. ALMANAK
VOOR
HOLLANDSCHE BLIJGEESTIGEN,
voor 1848; — 212 bladz. druks, met 2 platen, à 60 Cents, en in karton, verguld op snede, à *f* 1,20.

Deze beide Jaarboekjes, met Bijdragen van de meest geachte Schrijvers en Dichters, en met groote zorg verzameld, bevelen zich in- en uitwendig aan, ook door den ongemeen GOEDKOOPEN PRIJS.

III. ALMANAK IN MINIATUUR
VOOR
KINDEREN,
door ***T. VAN SPALL* en *P. J. V. DUSSEAU*,**
voor 1848; zesde jaargang, met 4 plaatjes, à 40 Cents, in karton 50 Cents, en verguld op snede, in koker, à 80 Cents.

De Uitgever vertrouwt, dat dit lieve Almanakje, even als in vorige jaren, weder een welkom geschenk voor Kinderen wezen zal.

*** H. A. M. ROELANTS, te Schiedam, heeft dezer dagen uitgegeven en verzonden:

PAULA MONTI,
OF HET HOTEL LAMBERT,
DOOR
EUGÈNE SUE.
Gr. 8°., 24 vellen druks, met gelith. Titelvignet *f* 3,60.

HANDBOEK DER TOPOGRAPHISCHE
ONTLEEDKUNDE
IN HARE TOEPASSING, OF PRACTISCHE GENEES- EN HEELKUNDE, VAN
J. HYRTL,
Professor te Weenen.
NAAR HET HOOGDUITSCH, DOOR
DR. W. L. EICKMA.
Gr. 8°., 6 vellen druks, 1e Deel, 1e gedeelte *f* –,96.
In twee lijvige Boekdeelen zal dit belangrijke Werk compleet zijn.

HENDRIK DE ZWIJGER.
Een Verhaal voor de meergevorderde Jeugd, naar de derde Hoogduitsche Uitgave, van
GUSTAV NIERITZ.
Gr. 12°., 9 Vellen druks, met vice à deux crayon's gedrukt gekleurde Platen, in Eng. Linnen gebonden, met vergulde attributen op plat en rug. . . *f* 1,90.
Dit Werkje, keurig van inhoud en uitvoering, is uitnemend geschikt tot een
ST. NICOLAAS GESCHENK.

*** De Boekhandelaar W. EEKHOFF, te Leeuwarden, heeft *alom* verkrijgbaar gesteld:

I. ALMANAK
VOOR
LANDBOUWERS EN VEEHOUDERS,
voor 1848; bevattende vele nuttige zaken, om van den Landbouw en de Veeteelt de meeste voordeelen te trekken. Tweede Jaargang, 96 Bladz., voor 30 Cents.

Voor allen, die in de hoofdbron des bestaans van ons Vaderland belang stellen, bevat dit nuttige Jaarboekje, dat onder medewerking van de Hoogleeraren *van Hall* en *Bergsma* is zamengesteld, veel belangrijks, weshalve alle Landbouwers worden uitgenoodigd, dezen Almanak te koopen. Van niet minder nut voor hen is:

II. *VEITH.* DE VERBETERDE VLASBOUW, *of Beschrijving van de wijze waarop in Belgie, Beijeren, enz. de Vlasteelt en Vlasbereiding plaats heeft*, vert. door R. J. VAN DER LEIJ. 54 Bladz., met Plaat, voor 40 Cents.

III. RÉSUMÉ DES PRINCIPAUX ÉVÉNEMENTS DE L'HISTOIRE GÉNÉRALE, *ou Extrait des Elémens d'Hist. Gen. de Mr. D. LEVI*, 1e Partie: *Hist. Ancienne*, 50 Cents.

Dit Werkje voorziet in eene behoefte aan eene goede Algemeene Geschiedenis op de Kostscholen in ons Vaderland, waarvoor het Werk van LEVI te uitvoerig is.

IV. BLOEMLEZING UIT DE NEDERD. BERIJMING VAN DE PSALMEN, op Velin Papier, in Karton, 60 Cents, de druk voor *Schoolgebruik* 30 Cents.

De nuttige strekking van dit Werkje, ter Godsdienstige vorming van jonge Lieden, is velen reeds bij ondervinding gebleken.

*** H. HORNEER, te *Gorinchem*, heeft uitgegeven en verzonden:

KRIEGER en POLANO,
PRACTISCH HANDBOEK DER KLINISCHE HEELKUNDE,
IN HAREN GEHEELEN OMVANG.
1ste Deel, 8ste Aflevering; prijs *f* 1,20.

Behalve de *allervleijendste betuigingen* van verschillende *Professoren* en *hooggeachte Kunstbeoefenaren*, leze men over dit Werk de *aanprijzende beoordeelingen* in onze voornaamste Tijdschriften, welke *gratis* in de voornaamste Boekwinkels te bekomen zijn. Als proeve van bewerking is mede bijzonder verkrijgbaar gesteld:

DE BESMETTELIJKE ONTSTEKING DER PISBUIS,
EN HARE ZAMENSTELLINGEN.
Prijs *f* 1,40.

Voorts is bij denzelfden uitgegeven en alom verkrijgbaar:

DE VRIJE HANDEL.
Redevoeringen van WILSON, COBDEN, DR. BOWRING, O'CONNELL, GIBSON, BRIGHT en andere Leden van de Vereeniging voor den Vrijen Handel.
Gr. 8°. *f* 1,—.

Allerbelangrijkst, zoo voor den *Staathuishoudkundige* als voor den *Handelaar*, is de uitgave van dit Werkje.

*** BOUDEWIJNS Jonge Jufvrouwen. . *f* 2,90; BOUDEWIJNS Beelden en Schaduwen *f* 1,50, en KNEPPELHOUTS Verhalen, behooren onder de meest gezochte werken van den tegenwoordigen tijd.

*** Bij den Boekhandelaar NIJHOFF, te Arnhem, komt heden van de Pers:

C. E. VAN KOETSVELD, *de Kleine* **BIJBELSCHE HISTORIEVRAGEN.** *Een Vraagboekje voor Jonge Kinderen.* Prijs 12½ Cents.

Bij denzelfden is uitgegeven:

I. B. TER HAAR, ***JOHANNES en THEAGENES.*** *Eene Legende uit de Apostolische Eeuw. Derde druk*, met Staalgravure, in netten Kartonnen Band. Prijs *f* 1,80.

II. L. ZWINGLI, **ADAMAH**, of de VROUW NAAR DEN BIJBEL. *Christelijke Overdenkingen en Gesprekken, tot bemoediging en veredeling van het vrouwelijke hart.* In Kartonnen Band. Prijs *f* 1,80.

Beiden uitnemend geschikt voor St. Nicolaas- of Nieuwjaarsgeschenk.

*** Door den Boekhandelaar W. C. J. BOLLAAN, te *Utrecht*, is heden uitgegeven: het

ZESTIENDE VERVOLG
DER CATALOGUS ZIJNER
LEES-BIBLIOTHEEK,
gaande van No. 10593 tot 11133 en bevattende de nieuwst uitgekomene HOLLANDSCHE, FRANSCHE, HOOGDUITSCHE en ENGELSCHE Werken. Prijs 25 Cents.
NB. De voorwaarden van Abonnement zijn op *franco* aanvrage *gratis* te bekomen.

*** GEBR. MULLER, te 's Hertogenbosch, geven uit:

WOORDEN VOOR HET HART,
OP ELKEN DAG DES JAARS.
EEN GESCHENK VOOR CHRISTENEN,
DOOR
K. F. VAN SETTEN,
Predikant te Doeveren c. a.

☞ Dit Boekske heeft 366 bladzijden. Ieder derzelve bevat een Bijbeltekst, met eene hartelijke opwekking, daaraan ontleend. Gedeeltelijk Proza en Poëzy, is voor eene gewenschte afwisseling zorg gedragen. Het is gebonden in netten cartonnen band en kost slechts *f* 1,25. In elken Boekwinkel is het te bevragen.

*** Bij JOH. NOMAN en ZOON, te Zalt-Bommel en alom, is te bekomen:

DE INDISCHE STAATSBLADEN,
JAARGANG VAN 1846, MET REGISTER,
À *f* 1,50.

Op algemeene uitnoodiging is de Jaargang van 1846 en volgende, als uitmakende eene *Nieuwe Serie*, afzonderlijk verkrijgbaar gesteld, zonder genoodzaakt te zijn het Boekdeel van 1816—1845 er bij te nemen.

*** Door W. H. VAN HEIJNINGEN, te Utrecht, is alom verzonden: een Berigt van Inteekening op een Maandwerk, getiteld:

FLORA,
TIJDSCHRIFT VOOR
JONGE DAMES.

Dit Werkje wordt van af 1 Januarij 1848 geregeld elken maand uitgegeven. De Redactie en Uitgever zullen geene moeiten en kosten sparen om de inhoud en uitvoering zoo te bewerken, dat het niet voor de Buitenlandsche Journalen behoeft onder te doen.

Reeds onderscheidene van Neêrlands geliefkoosde Schrijvers hebben deze onderneming hunnen bijval geschonken en zullen van tijd tot tijd eene Bijdrage leveren.

Aan dit Tijdschrift zal een Bijblad worden toegevoegd, onder den naam *Toilet*. De nieuwste Modeplaten en Patronen zullen daarin geleverd worden. De prijs is: met *Toilet f* 6, zonder hetzelve *f* 4,75.

Mede is door bovengenoemden verzonden:

DE TWEEDE DRUK
VAN HET
GEBEDENBOEKJE VOOR CHRISTENEN,
DOOR
F. J. DOMELA NIEUWENHUIS.

De veelvuldige aanvragen naar dit hoogst nuttig Werkje hebben al spoedig dezen herdruk noodzakelijk gemaakt. Om de verspreiding nog meer te bevorderen, is de prijs op 35 Cents, en bij 25 tallen op 25 Cents per Ex. gesteld.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.